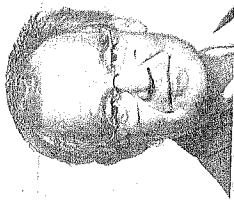

Brusselse duivel schijft voortaan op de grote hoop

Column 09-20
Tom Eijsbouts

FD 25 sept '09

dat die molen alleen in Den Haag zou worden aangedreven. Er zit duurzame drijfkracht van elders achter: Merkel en Sarkozy.

Tot vorige week vond ikzelf de kans van Balkenende om de eerste president van de Unie te worden minniem. Deze zomer werd Jerzy Buzak van Europese Volkspartij, de groep van ons CDA, voorzitter van het Europese Parlement. Toen werd een ander lid van die partij, de Portugees Barroso, voorzitter van de Commissie. En nu zou weer iemand uit die partij de nieuwe post van Europees president inpalmen? De duivel schijft altijd op de grootste hoop. In Brussel was het mede daarom gebruikelijk om de zegeningen te spreiden.

Maar politiek is ironie. De Volkspartij kan nu niet anders dan de volle buit van haar winst bij de Europese verkiezingen van juni opeisen. Dat zit zo.

Volgens het Verdrag van Lissabon wordt de voorzitter van de Commissie voorgedragen 'reke-

ning houdend me de uitslag van de verkiezingen voor het Europese Parlement'. Die post is dus voor de winnaar van de verkiezingen. Daarop vooruitlopend is Barroso inderdaad voorgedragen en herkozen. Maar deze Commissievoorzitter speelt in Brussel slechts de tweede viool.

De spreidingslogica zou meebrengen dat de Europese Volkspartij telkens als ze het goed doet bij de verkiezingen, die tweede viool mag leveren in Brussel en dan de eerste viool moet overlaten aan de verliezers. Men begrijpt dat zij niet anders kasn dan deze perverse logica in de knop te breken en de post binnen te halen.

Dit is overigens interessant. Het betekent dat de Europese ver-

kiezingen behalve in het voorzitterschap van de Commissie ook gaan doorwerken in dat van de Europese Raad. Dat zal sommige nationale partijleiders leren, die deze verkiezingen maar niet serieus nemen.

Ironisch is ook de kandidatuur van onze premier. Niet zo heel lang geleden, onder het bewind van Balkenende zelf, was ons land bendeleider in een opstand van achtien kleinere Europese landen tegen de schepping van deze functie van Europees president. Die opstand is mistuikt en nu zouden wij de post als eerste krijgen!

Bijna twee jaar geleden, toen de eerste geruchten over zijn kandidatuur opdoken, schreef ik op deze plek dat we zo op cynische manier onze zin konden krijgen en het ambt kunnen torpederen. Want een nieuwe functie als deze krijgt het formaat van de eerste die haar bekleedt en dat onze man er een éclatant publiek succes van zal maken is onwaarschijnlijk. Al in de eigen taal mist

hij al de gave van het woord.

Maar misschien moeten we het succes anders gaan zien. Voor Den Haag is deze kandidatuur het bewijs van een omslag in onze Europese politiek. Vroeger waren we als de dood voor de grote landen en koesterden onze nuisance value; nu schurken we openlijk aan tegen de grote drie, om te beginnen tegen Merkel. Dit gebeurt onder verwaarlozing van banden met andere kleine landen en dus ook met die van de Benelux.

Voor de grote landen is deze kandidaat, die naar hun pijpen danst en geen perspectief heeft op groot eigen gezag, prettig. Merkel weet wat ze aan Balkenende heeft. Als ze ook nog zorgt dat hij de post krijgt, heeft ze hem in de zak.

.....
Tom Eijsbouts is hoogleraar Europees constitutioneel recht en zijn geschiedenis aan de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Universiteit van Amsterdam.